

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: osütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Erőpróba.

Maga Andrassy Gyula gróf provokálta a közvéleményt, hogy a zemplénmegyei bizalmi kérdésnek a szokottnál nagyobb jelentőséget tulajdonítson. Már hetek óta folyt a készülődés, az izgatás, ígérgetés, rémitgetés és kapacitálás mindenféle fogásaival ellenzéki részről abban a megyében, melyet maguk az alkotmánypárti vezérek is az Andrassy-párt igazi fészkeinek tartanak, mert nemcsak Andrassy Gyulának és atyafiságának, hanem személyes híveinek is vannak e megyében óriási birtokaik, melyeknek környékén levő községek lakosságára ugyszólván föltétlen a befolyásuk, nem is említve a nagy birtokok gazdatisztjeit és kezelő személyzetét, akik a vármegyei közgyűlésen, mint törvényhatósági bizottsági tagok, nagyon természetesen egytől-egyig az Andrassy-párti szavazatok számát szaporították. Mindezen óriási erőfeszítés ellenére a pártvezér, Andrassy Gyula gróf bizalmatlansági indítványa a megye

hétfői közgyűlésén harminczkét szótöbbséggel megbukott és az Andrassyak ősi fészket képező Zemplénmegye bizalmat szavazott a kormánynak.

Hát ennek az eseménynek jelentőségét letagadni nem lehet. Ez van akkora, mintha Tisza István grófot Biharban leszávatták vagy az aradi választáson megbuktatták volna. Eddig már negyvenhat törvényhatóság szavazott bizalmat a Tisza-kormánynak, azt az ellenzék mindig lekicsinyelte. De vajjon hát kisebbitetheti-e bárki is a zemplénmegyei határozatot, melyet maga Andrassy Gyula gróf is erőpróbanak szánt? Az is volt: erőpróba. Erőpróba, mely világosan mutatja, hogy ebben az országban semmi alapja sincs az Andrassy-pártnak, mert csakis személyes párt, melyet Andrassynek úgy sikerült megalkotnia, hogy a kisebbségből még egy új kisebbséget toborzott azzal az ígérettel, hogy hatalomra juttatja őket. A zempléni határozat csattanós válasz erre az ígéretre. Az ország közvéleménye nem kívánja, hogy Andrassy és párthívei hatalomra

jussanak és hogy a második kiadásban megalakult alkotmánypárt valaha többségi párttá legyen.

Az erőpróba Tisza István és pártja javára dőlt el. A nemzet bizik a kormányban és a munkapártban. Ha ezt az ellenzék az eddigi negyvenhat bizalmi nyilvánítaból nem akarta elhinni, hát most már aligha kételkedhetik tovább. Ezt jelenti a zempléni erőpróba, melynek kimenetele talán magát Andrassyt is gondolkodóba ejtheti, hogy folytathatja-e Tisza ellen tovább azt a vetélkedő féltékenységből és gyűlöletből eredő személyes harcot, mely, amint láthatja, csöppet sem szimpatikus az ország tárgyilagosan gondolkodó közvéleménye előtt.

POLITIKAI HIREK.

Tisza gróf miniszterelnök aktuális politikai kérdésekről beszélgetést folytatott Az Ujság munkatársával, melyet a lap első helyen közöl. Tisza nyilatkozata olyan tartózkodás nélküli nyíltsággal, de amellet olyan higgad-

Négy hétig a nagyvilágban.

Irta: Szigetli Béla.

VI.

Páris központja a Champs-Elysées és a Tuileriák között fekvő „Place de la Concorde”, mely talán a világ legszebb és legnagyobb tere. Historiailag is egyik legfontosabb helye ez a városnak. Itt állították fel 1793-ban a guillotinet, melylyel XVI. Lajos, majd folytatólag a királynét, Mária Antoinette-t, a Girondistákat, Lajos Fülöp orleansi herceget, később Dantont és végül Robespierre-t is kivégezték. S ugyancsak itt telepedtek le 1871-ben a Párisba bevonuló győztes német csapatok is.

A tér közepén emelkedik egy 23 m. magas obelisk, mely egy darab 5000 mázsát nyomó rózsá gránitból lett faragva. Kr. e. XIV. századból származik, melyet Egyiptomban II. Ramses király állítottatott. Később Mohamed Ali pasa Lajos Fülöp királynak ajándékozta. Az alapzatba vésett rajzok és feliratok az obelisk ideszállítását és újból való felállítását ábrázolják, amit 1836-ban Lebas francia mérnök végzett.

A tér keleti részét diadal-kapu zárja, mely bejáratát képezi Páris legszebb és látogatottabb kertjének, a „Le jardin des Tuileries”-nek. A 14 m. magas diadalkapu „Arc de Triomphe du Car-

rousel” kisebbitett mása a római Severus ivnek és I. Napoleon 1805-beli győzelmeinek dicsőítésére épült. A diadal-kapuvál szemben emelkedik Gambetta-nak, az 1870—71-beli nemzeti védelem szervezőjének emlékszóbra. A feliratok Gambetta beszédeinek egyes kivonatai. A tér egyik kis ligetének közepén emelkedik La Fayette lovasszóbra, melyet az egyesült államok iskolás gyermekei gyűjtés útján ajándékoztak a francziáknak annak emlékére, hogy La Fayette az 1777—81-ig folyt északamerikai szabadságharcban résztvett. A „Place de la Concorde” nyugati részéből nyílik a Champs-Elysées, melynek parkberendezése még a XVII. századból való. A szép fasorokkal szegélyezett főuttest, az „Avenue des Champs Elysées” helyenként 700—800 m. széles, hossza pedig 1900 m. és egészen az „Arc de l'Etoile”-ig vezet. A park és az ut különösen délután 3—7-ig nagyon forgalmas, a hol fogatok, autók, kerékpárok és urlvasok ezerszámra követik egymást. Pompás látványt nyújt este a Concorde-térről nézve a végig fényesen kivilágított Champs-Elysées. Itt van a Palais de l'Elysée, a mindenkor köztársasági elnök lakhelye, szép kert közepében. De sem a kert, sem a palota, idegenek által meg nem közelíthető. Deii irányban az „Avenue Alexandre III.” két oldalán két szép épület a „Petit Pa-

lais” és a „Grand Palais” emelkedik, melyekben külföldi kiállításokat rendeznek. Az „Avenue des Champs-Elysées” a magasan fekvő „Place de l'Etoile”-ra torkolódik, mely 12 csillagalakban kiinduló szebbnél-szebb Avenue-nek központja. Itt emelkedik a világ legnagyobb diadalkapuja az „Arc de Triomphe de l'Etoile” mely 50 m. magas és 45 m. széles.

Ugy ez, mint a Carrousel-téren lévő kicsiny diadalkapu I. Napoleon 1805—6-beli dicsőséges harcainak hirdetésére emeltetett, melynek 1836-ban történt befejezését a nagy császár már nem érthette meg és így az oszlopokat díszítő képcsoportok már csak kevés vonatkozással bírnak I. Napoleonra.

Egyik tekintélyes Boulevard-ja Párisnak a „Boulevard de la Madeleine” a „Madeleine” templommal, melynek korinthusi stílusban épült oszlopcsarnoka fenséges látványt nyújt. A 10 m. magas és 5 m. széles hatalmas bronzkapuján a tizparancsolat van ábrázolva.

Impozáns épület a párisi „Opera”, mely a legdiszesebb és legnagyobb dalszínház a világon, az opera-b-fogadóképességénél illetve az ülések számánál fogva, mely csak 2158, a milánói Scala és a wieni Hofoperntheater mögött van, de az épület monumentális volta és az elfoglalt hatalmas terület miatt első helyen áll. Csak a területe 10.5

tan és lojálisan világítja meg az egész helyzetet, hogy a közvélemény kormány intenczióit és terveit megismerheti. Andrassy pártalakítását helyesli, mert programjának nincs közjogi gravaminális tartalma, örvend, hogy függetlenségi párt tagjaira Andrassy programja vonzerőt gyakorolt, amint ő ezt előre látta, reméli, hogy vonzerő jövőben még fokozódni fog, mert magukat függetlenségieknek nevező pártok fennállása mindinkább erkölcsi lehetetlenségévé válik. Andrassy külügyi programjának minden sorát aláírja, katonai részt is örvendetesnek tartja, mert Andrassy ezuttal jó irányban változtatta meg már többször módosult magatartását, viszont közigazgatási kérdésben ellenkező irányban változott Andrassy fel-fogása.

Itt Tisza kifejti, hogy megyei önkormányzatot szélesebb jogkörrel, több tartalommal szándékozik felruházni közigazgatási bizottság választott tagjainak szaporítása, közgyűlés által választott járási bizottságok felállításával. Alkotmányvédelemre vonatkozóan Andrassyék optikai csalódásban vannak, ha megyék 1905-ki renitenciáját ilyenek tartják. Ha Kristóffy nem bizonyult volna olyan tehetetlennek kormányzati jogkör felhasználásában, három hét alatt összeomlott volna egész mozgalom, még így is oly sok derek magyar család romlását okozta. Andrassy választójogi programja új párt programjának legsötétebb pontja. Itt Andrassy tudatosan végveszélybe sodorja a nemzetet csak azért, mert egy házsbálykérdésben alul maradt.

Ezt még mindig alkotmánysertésnek mondják, de ez ma már hatástalan régi nóta. Junius negyedikének reparációját többség azonnal keresztülvitte, de ha valamilyen más reparációt kívánnak, erről beszélhe-

tünk. Óhajtja, hogy Andrassyék bejöjjenek parlamentbe, bár Andrassy úgy látszik maga még nem tudja, mit tegyen. Zemplénben maga helyeselte, hogy a trombitalókat kivezessék.

Ne trombitáljanak, ne erőszakoskodjanak, akkor színét se látják majd parlamenti őr-ségnek. Közéleti purifikációra újból csak azt mondhatja, hogy Désy vádjainak teljes ismeretében tárgyaltak Lukácsal, akit meg akartak erősíteni helyén, mert ettől maguknak előnyöket reméltek. Andrassy jövődőlésére, hogy kormány mihamarabb megbukik, mihelyt mérvadó körök elejtik, azt kérde, kit ért ezek alatt, Dinasztíát, királyt nem értheti, mert alkotmányos király többség bizalmát bíró kormányt nem ejti el, Andrassy tehát csak idegen hatalom beavatkozásától remélheti pártszenevélyének kedvező fordulatot. Sajnálatos, hogy magyar ellenzék részéről nyilvánul ilyen torz felfogás. Amíg király és parlament bizalmát bírja, menni fog a maga útján, szolgálja fogja nemzeti erőgyűjtés ügyét.

Jelzi Tisza választókerületek beosztásáról, választási bíráskodásról, vármegyei reformról szóló törvényjavaslatokat, valamint egy rövid javaslatot, melylyel jelenlegi törvényhatósági tisztviselők mandátuma meghosszabbíttatik. Ez megyei tisztviselők kinevezésének előhírnöke. Horvát kérdést úgy magyar, mint horvát szempontok harmonikus összeegyeztetésével kívánja megoldani, katonai létszámemelést pedig valóban elkerülhetetlen, nélkülözhetetlen keretben fog mozogni. Miniszterelnök nyilatkozatai összes politikai köröket legelénkebben foglalkoztatják ezeket politikai és pártmunka jelentős beköszöntőjének tekintik.

*

millió frankba került, míg az építkezés költsége 365 millió frankot emésztett fel.

A hatalmas Boulevard-oknak torkolatát a „Place de la République“ képezi, melynek közepén egy 15 m. magas kőoszlop áll, tetején a köztársaság szimbóluma. A téren levő kaszárnyát még III. Napoleon építtette a Boulevardok uralhatása céljából.

A „Place de l'Opera“-tól visz az út a „Rue de la Paix“-n keresztül a „Place Vendôme“-hoz, melynek közepén emelkedik a hatalmas hasonnevű oszlop. A térség neve eredetileg „Place Louis-le-Grand“ volt és itt állott XIV. Lajos lovasszobra, melyet a forradalom lerombolt és egy szabadságlelkevel helyettesített. 1800-ban az volt a terv, hogy e helyen a forradalomban elesett harcosok emlékére egy oszlop állíttassék, de az újabb győzelmek a régieket csakhamar elfelejtették és így 1806-ban a Senatus elhatározta, hogy I. Napoleon tiszteletére a mostani oszlopot emeli. A Vendôme-oszlop a római Traján-oszlop utánzata, melynek magasságát még tulszárnyalja. 43 m. magas és átmérője 4 m. Az oszlopot csigavonalban emelkedően domborművek díszítik, melyek az Ausztria és Oroszország ellen viselt háborúk történetét jelképezik, kiindulva a Boulogne-i táborból egészen az Austerlitz csatáig. 1200 db. az osztrákoktól és oroszoktól elfoglalt ágyú anyagából lett az oszlop öntve és legtetején I. Napoleon szobra, római császári ornátusban tekint végig a francziák városára, annyi dicsőség kiinduló helyére.

Tovább sétálva találjuk Párisnak történelmi legfontosabb épületét a „Palais-Royal“-t, melynek terve Richelien-től,

XIII. Lajos király miniszterétől származik és akinek lakosztályai közvetlen-közben a királyi lakosztályok mellett voltak. Innen nem messze van a Banque de France, a világ legnagyobb pénzintézete.

Kereskedelmi szempontból a legjelentősebb utcája Párisnak a „Rue de Rivoli“, mely a Concordia-térről nyílik és a Bastille-téren végződik és nevét az osztrákok fölött vívott Rivoli-i győzelem emlékére kapta.

Közel van ide a „St-Germain-l'Auxerrois“ templom, melynek alapjai már a VII. században állottak, de a mostani gotikus stílusú épület is már a XII. századból való.

Kicsiny tornya arról nevezetes, hogy 1572-ben innen adták az első harang-jelzést a Hugenották legyilkolására.

Páris nyilvános épületei között a legnevezetesebb a Louvre, melynek egy külső architektúrája, mint belső berendezései és mérhetetlen műkincsei világraszólók. Az egyes gyűjteményeket eme rövid ismertetés keretébe foglalni lehetetlen, azért csak a kiváló műtértekkel bíró tárgyak felsorolására szorítkozom.

A földszinten van a Musée des marbres antiques (görög-római szobrászat) és annak XIII. termében Mars, Borghese, Achilles, a XIV. teremben Silen a Bacchus fiúval. A XVIII. terem — Salle des Antonius — közepén Antonius óriásszobra, ki Hadrián császár kedvence volt, a Nilusba fult és az istenek közé sorozták. A XII. terem — Salle Greque — közepén Hera szobra a VI. századból, Philis siremléke; a VI. terem — Salle de Psyché — Hermes, Orpheus és

A koalíciós izü fővárosi lapok Maros-torda vármegye és Maros-Vásárhely város főispáni állásai körül tendenciózus hazugságokat akartak a jóhiszemű publikumnak igazságokként beadni.

Szász József Öméltósága, vármegyenk és Maros-Torda főispánja, a Székely Napló munkatársának kérdéseire ezeket felelte:

„Nem első eset, hogy bizonyos forrásokból, melyekre pártunk nagynevű elnöke: gróf Khuen Hédervary oly találóan applikálta a nemet közmondást: Der Wunsch ist der Vater der Gedanken (a kívánság a gondolatok atyja), fölmerül a hír, mintha én korom, elkedvetlenedem, vagy netán a belügyminiszter ségi változás miatt Marostordában viselt főispáni állásomtól meg akarok válni, magyarul szólva, menesztetem.

Minden fölmerülő hírleléskor megragadtam az alkalmat, hogy a legnagyobb nyilvánosság előtt kerekén megczófoljam ezt. Most sem tehetek egyebet szives kérdéseire.

Istennek hála, a munkában nem érzem magam se kifáradottnak, se öregnek; nincs okom az elkedvetlenkedésre sem, mikor a vármegye komoly és józan elemei (és büszkén mondhatom) pártkülönbség nélkül, megértő bizalommal fogadják munkálkodásomat, melynek kizárólagos célja: a vármegye békés fejlődése és előrehaladása. Ennek útjait egy hosszú élet-tapasztalattal párosult elvhűség mutatja.

A kormány bizalmában csekély személyem iránt kételkedni nincs okom, sőt ellenkezőleg. Elhatározott szándékom, hogy a rám bízottakat ernyedetlenül, kitartó munkával, a nemzeti munkapárt nagy elveinek hű szolgálatában még sokáig végezzem, a míg Isten erőt ad hozzám!“

Eurydike, a szobrászat fenykorából; a VII. terem Salle de la Venus de Milo — tartalmazza a Louvre legértékesebb szobrászati műkincsét, a „Milói Vénus“-t; a IX. teremben Nagy Sándor mellszobra és Homeros-fej; a X. teremben Salle du Héros combatant — küzdő Héros a IV. századból és egy Diana-szobor, Tiber folyóisten és mellette Romulus, Remus és a farkas.

Folytatólag van a Musée des antiquités égyptiennes, a Musée des antiquités asiatiques és a Musée des sculptures du moyen age et de la Renaissance. Legfontosabb gyűjteménye a Louvre-nak az első emeleten levő képtár, mely több, mint 3000 festményével a világ legnagyobb és legértékesebb gyűjtemény. Egymás után sorakoznak az olasz, holland, francia iskola képviselői. Óriási kép a „Napoleon első feleségének koronázása — Dávidtól. Itt őrzik Napoleon koronáját, koronázási jelvényeit és a „Régent“ nagy gyémántot, melyeket nappal állandóan egy ór, éjjel pedig, a padlóba súlyosztva, katonaság őriz. E gyémántdarab a Habsburgok birtokában levő után a legnagyobb. Szép kép: St Michael legyőzi az ördögöt — Raphaeltól; továbbá Leonardo da Vinci — Utolsó vacsora, a Milanói másolata.

Riccianelli — „Dávid legyőzi Goliát“-ot. Eredeti Tizian-kép „Az utolsó vacsora“; kedvesek a Murillo-képek; Champagne — Richelien arc-képe. A Rembrandt-terem, a hol kizárólag a mester művei vannak összegyűjtve. — Utánna következik a Van Dyk-terem, I. Károly angol király

Az ország bizalma.

Érdekes kimutatást kaptunk illetékes helyről, amelyből kitűnik, hogy a mai napig 49 törvényhatóság szavazott bizalmat a Tiszakormányának, míg 4 törvényhatóság a kormány kinevezését tudomásul vette. A kimutatás itt következik. Bizalmat szavaztak:

Junius hó 14-én Marosvásárhely sz. kir. város.

Junius hó 14-én Turóczvármegye. (Nagy többséggel.)

Junius hó 14-én Zombor sz. kir. város. (Óriási többséggel.)

Junius hó 17-én Ujvidék sz. kir. város. (Egyhangulag.)

Junius hó 18-án Bihar vármegye. (Egyhangulag.)

Junius hó 19-én Bars vármegye (110 szóval 47 ellen.)

Junius hó 19-én Temes vármegye (Óriási többséggel.)

Junius hó 23-án Kolozsvár sz. kir. város. (50 többséggel.)

Junius hó 25-én Hódmezővásárhely város. (128 szóval 66 ellen.)

Junius hó 25-én Szeged sz. kir. város. (Nagy szótöbbséggel.)

Junius hó 26-án Nagyküküllő vármegye. (Egyhangulag.)

Junius hó 26-án Szabadka sz. kir. város. (149 szóval 29 ellen.)

Junius hó 27-én Kolozs vármegye (Egyhangulag.)

Junius hó 28-án Sopron sz. kir. város. (Nagy többséggel.)

Junius hó 28-án Baja város. (45 szóval 26 ellen.)

Junius hó 28-án Zemplén vármegye. (180 szóval 14 ellen.)

képével. A Rubens-terem, mely Páris városának ajándéka. Az itteni képek szép sorrendben ábrázolják IV. Henrik házasságát Medici Máriával, XIV. Lajos születése, megkoronázása és uralkodásának nevezetesebb tényeit.

A Chanchard-terem, Chanchard a „Grand magasin du Louvre” megalapítója, aki mint szatócs kezdte működését és halálakor 150 millió frank vagyont hagyott örökösöknek és 9 teremből álló értékes képgyűjteményt a Louvre-nak. Érdekes megemlíteni, hogy a Mona Lisa-kép ellopását is a Chanchard ajándékának elhelyezése és rendezése okozta.

Impozáns a Rothschild-gyűjtemény is, melyek többnyire templomi és vallási vonatkozású tárgyak és értékük inkább különlegességükben rejlik. — Salle des Bijoux — antik ékszerek; Salle des Sept — Cheminée — képek a XVIII. és XIX. századból; Salle Henri II.; Salle La Caze; az antique-bronz gyűjtemény; a butorgyűjtemény a XVIII. és XIX. századból, utánna kézrajzok gyűjteménye stb. 50000 db., kisebb műtárgy a középkori renaissance és ujkorból és végül keleti fayence-ok, ázsiai régiségek, egyiptomi régiségek és a régi keramikai gyűjtemények zárják le a sok látnivalót.

A Louvre-val szemben a Rue de Rivoli-n van a Grand Magasin du Louvre, mely mellett a Printemps, a Galeries Lafayette, a Grand-Magasin Dufayel, a Samaritaine a legnevezetesebbek.

(Folyt. köv.)

Junius hó 28-án Kassa sz. kir. város. (59 szóval 16 ellen.)

Junius hó 28-án Temesvár sz. kir. város. (91 szóval 9 ellen.)

Julius hó 3-án Bács-Bodrog vármegye. (Nagy szótöbbséggel.)

Julius hó 7-én Torontál vármegye. (Egyhangulag.)

Julius hó 7-én Pozsony sz. kir. város. (Egyhangulag.)

Julius hó 8-án Selmecz-Bélabánya sz. kir. város.

Julius hó 9-én Arad sz. kir. város. (79 szóval 24 ellen.)

Julius hó 9-én Szepes vármegye. (Tulnyomó többséggel.)

Julius hó 10-én Nagyvárad város. (64 szóval 24 ellen.)

Julius hó 10-én Debreczen sz. kir. város. (101 szóval 62 ellen.)

Julius hó 11-én Ung vármegye. (102 szóval 4 ellen.)

Julius hó 14-én Baranya vármegye. (211 szóval 40 ellen.)

Julius hó 14-én Szatmárnémeti sz. kir. város. (55 szóval 10 ellen.)

Julius hó 14-én Borsod vármegye. (212 szavazattal.)

Julius hó 15-én Gömör- és Kis-Hont vármegye. (15 szóval 3 ellen.)

Julius hó 15-én Háromszék vármegye. (98 szóval 41 ellen.)

Julius hó 15-én Versecz város. (Nagy többséggel.)

Julius hó 18-án Sáros vármegye. (Egyhangulag.)

Julius hó 22-én Ugocsa vármegye. (Egyhangulag.)

Julius hó 23-án Moson vármegye. (Összes szavazatokkal 6 ellen.)

Julius hó 28-án Fehér vármegye. (124 szóval 50 ellen.)

Augusztus hó 4-én Jász-Nagykun-Szolnok megye. (Nagy többséggel.)

Augusztus hó 4-én Somogy vármegye. (124 szótöbbséggel.)

Augusztus hó 7-én Kis-Küküllő vármegye.

Augusztus hó 12-én Vas vármegye. (325 szóval 66 ellen.)

Augusztus hó 25-én Szolnok-Doboka megye. (135 szóval 25 ellen.)

Augusztus hó 28-án Nyitra vármegye. (Egyhangulag.)

Szeptember hó 11-én Heves vármegye. (172 szóval 118 ellen.)

Szeptember hó 17-én Bihar vármegye. (Egyhangulag.)

Szeptember hó 17-én Pécs sz. kir. város. (69 szóval 29 ellen.)

Szeptember hó 18-án Udvarhely vármegye. (142 szóval 4 ellen.)

Szeptember hó 18-án Szatmár vármegye. (Egyhangulag.)

Szeptember hó 22-én Zemplén vármegye. (A bizalmatlansági indítványt 224 szóval 92 ellenében elvetették.)

A kormány kineveztetését tudomásul vették:

Junius 28-án Miskolc város. (Egyhangulag.)

Julius 5-én Székesfehérvár sz. kir. város. (Egyhangulag.)

Augusztus 31-én Esztergom vármegye.

Szeptember 11-én Zala vármegye.

Erdély és a földbirtok.

Irta: Ürmössy Lajos.

E kérdés tárgyalásánál jobb névkitevéssel irni, mint a névtelenségbe burkolózni. Egyéb tárgyaknál felesleges a név kitevés.

Nyolcz évtizede immár, hogy az Erdélyben élő magyarságot három kérdés foglalkoztatja. Éspedig:

A székely kérdés.

Magyar birtokok apadása.

Erdély vasutja.

A székely kérdést a negyvenes években, a kivándorlással hozták kapcsolatba. Áttelepítéssel akartak ezen segíteni. Megoldva a kérdés máig sincs. A különbség csak az, hogy Románia helyett a kivándorlás Amerika felé irányul.

A vasutügy a hatvanas években lépett előtérbe. Máig sincs megoldva. És egyhamar nem is lesz! . . . Sok pénz kell ide. De valamikor mégis csak megoldatik.

Nem halad azonban előre a földbirtok kérdése, a mely oly alakban, mint most, pár évtizede van napirenden. Fogy a birtok a magyarság kezéből. Ezt variálja a teméntelen felszólalás. És nem alap nélkül. A legutóbbi országos gazdagülésen bebizonyította Bethlen István gróf, hogy az utóbbi tíz évbe 155.000 hold föld ment a románok birtokába a magyar kézből.

Ennek megakadályozására mindenféle ajánlatok tevődnek.

Hát ezt én is megtettem, az ez évben megjelent munkámban: „Az Egységes Magyar Birodalom” című munkámban, az Emke adta ki. Ujra nem térek rá! . . . De annak hangot adok, hogy semmi mesterkéltséggel e kérdés meg nem oldódik, ha a közszellem meg nem változik a magyarság közt.

Miben nyilvánuljon ezen közszellem?

A gazdaság iránti praktikus vezetésben.

A mig ez be nem következik, a föld bizony csuszni fog a magyarság kezéből.

Számítás nélkül gazdálkodik a magyar középbirtokos. És nem rajong a gazdaság vezetéséért. Már Serényi megmondta, hogy jobb szeret a kényelmesebb kamat után élni a magyar birtokos Erdélyben, mint a gazdaság nehézségeivel bajlódni.

Ime a nyitja a magyar földcsuszamlásnak? . . . És igazolja ezt a lapok azon mult havi hire, hogy a kirendeltség nem tud magyar birtokost kapni, az Altruista bank által vásárolt földekre.

Ez bizony a gazdaságtól való idegenkedést jellemzi. Csoda-e, ha apad a magyar középbirtokosság Erdélyben? . . . Ezen ugyan semmi kormányi intézkedés nem segíthet. Mutatja a szomorú eredmény.

A közszellemnek kell tehát megváltoznia a magyarság körében. Ezt pedig a gyermekkorban kell beoltani, hogy a birtokot átvevő, valódi gazdának neveltsék, és ne az urhatnám-ság oldaláról tekintse a gazdaság vezetését.

A román meg fogja az eke vasát, tegyen így a magyar is. Nem politikai cél vezérli a románokat a földvásárlásban, hanem a föld utáni megélés. A magyar is éppígy megélhetne, ha lenne gazdasági életrealitása és igényeinek szűkebb köre szorítása.

Ily szellemben is irjanak a lapok, többet ér ez az örökös vádaskodásnál,

hogy a magyar kormányok hanyagsága miatt fogy a magyar birtok Erdélyben. Fogyni fog az továbbra is, ha más közszellem ki nem fejlődik.

A román földvásárlás nem lehet aggasztó, mert azzal Erdély meghódítva még nincsen, ha városai magyar jellegűek. Már pedig pár kivételével ez az Erdély népszaporulata is a magyarságnak kedvez. Ezek kizárják Erdély eloláhosodását. De a birtoktulajdon helyzet is változni fog, ha a gazdaság iránti szellem, megint feléled a magyarban, miként ez volt az 50—60-as években. A birtok akkor nem fogyott a magyar kézből.

Hazafiság még nem elegendő a birtok megvárthatására. Ide kifejtett érzék kell!... Ez meg volt a magyarban. Ébredjen újból fel. A románban ki van fejlődve az ily érzék. Dicsérendő faji tulajdonság. De legyen ilyen a magyar is és akkor sokra nem mennek a román bankok. Egyébként ez nálunk üzlet és nem holmi Erdély „meghódítási” terv, miként az aggódók hirdetik.

HIREK.

— **Személyi hir.** Szász József vármegyénk és Maros-Torda főispánja, a mult napokban a marostordamegyei Kibéd, Sóvárad, Szováta, Atosfalva és a szomszédos községekben tett bemutatkozó látogatásokat. Székelyhodoson és környékén, továbbá Rigományban, Abodban s végül Nyárádszeredában, a vármegye és közélet minden számottevő tényezőjét kereste föl otthonában Körössy József, az agilis főszolgabíró automobilján és kíséretében, s mondanunk sem kell, hogy mindenütt oly lelkesen, szívesen fogadták, a mint azt imponáló s egyben lebilincselő egyénisége megérdemli. Onnan a főispán Budapestre utazott, hol a miniszterelnökkel és a belügyminiszterrel fontos politikai kérdésben tanácskozott és pénteken tért vissza Nagenyedre. A jövő hét elején fogja bevégezni látogatásait a Maros felső völgyében.

— **Házasság.** Folyó hó 27-én Szász József Alsó-Fehér és Maros-Torda vármegyék főispánjának és nejének Winkler Katalinnak kedves leányát, Ilonkát nőül vette dr. Ikrich Arnold Nagenyeden. Az esketési szertartás, mely a főispán házául szűk családi körben folyt le, Pucher Anaklét alvinczi Szt. Ferenc-rendi zárdafőnök és plébános vezette. Tanúk voltak: dr. Szász Pál orsz. képviselő és dr. Sándor Géza (Kolozsvár). Széles körű rokonság és egész országra kiterjedő jó barátok üdvözlése és jó kívánatai kísérik az ifjú párt a boldogság útjára.

— **Áthelyezés.** Dr. Szlavik Imréné nagenyedi és Illyes Gizella szilágyosmlyói polgári leányiskolai igazgatónőket a vallás- és közoktatásügyi miniszter köcsönösen áthelyezte.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Főispán öméltósága az őszi rendes törvényhatósági közgyűlést okt. 15-re, az I. állandó választmányt szeptember 30-ik napjára, a II. állandó választmányt október 14-re tűzte ki.

— **Halálozás.** Názán Jánosné sz. Póth Lujza, Názán József városi főjegyző édes anyja, 58. évében e hó 25-én hosszas szenvedés után elhunyt. Tegnap délután temették el a ref. temetőbe nagy részvét mellett.

— **A kultuszminiszter és államtitkára Erdélyben.** Jankovich Béla dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter vasárnap Erdélybe utazik. A miniszter először Nagyszebenbe, majd Gyulafehérvárra és azután Balázsfalvára megy. Mind a három helyen a város kulturintézményeit és iskoláit fogja meglátogatni. A miniszter három napig lesz Erdélyben. Október tizenkettediken Benedek Sándor közoktatásügyi államtitkár utazik Erdélybe. Tordán kulturpalotát avatnak, a melyen Benedek fogja a kormányt képviselni. Innen Marosvásárhelyre, majd Oraviczábányára megy az államtitkár, iskolákat s más kulturintézményeket néz meg.

— **Rendelet a tisztaságról.** Városunk tanácsa rendeletet adott ki, hogy mi módon óvakodjon a lakosság a koleraótól. Az udvarok tisztántartására és fertőtlenítésére, a lakások szellőztetésére, kell a legtöbb gondot fordítani, hogy a bajt elkerüljük. A szennyvizet az utcára folytatni és kiönteni nem szabad. A kutak környéke tisztán tartandó.

— **Hangverseny.** Az ág. h. ev. nőegylet ma vasárnap délután 4 órakor az ág. ev. templomban tartandó hangversenye iránt — mint halljuk, nagy az érdeklődés. A műsor minden egyes számban az ének és zene kitűnő művelői működnek közre, kiket már oly sokszor és mindig szívesen hallottunk a jótékony célú hangversenyeken. A belépődíj 1 korona, gyermekeknek és diákoknak 50 fillér.

— **Uj erdő gondnok.** Az ujonnan felállított abudvidéki m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével Wildmann Kálmán erdőmérnök bízott meg, Abrudbánya székhellyel.

— **Időjárás.** A Meteor közlése szerint e héten melegebb idő várható. A jövő hóban 6, 12, 15, 19, 23, 27-re esnek a nagyobb változó idők. A 6. és 19. hideg és viharos, a 27. meleg lesz.

— **Kinevezés.** Salamon Antal helybeli joghallgatót a kereskedelemügyi miniszter posta és távirtda gyakornokká nevezte ki, s Budapestre a tanfolyam hallgatására be is rendelte.

— **A földgáz felhasználása.** A tordamarosujvári 25 kilométeres földgázvezeték csövei már le vannak fektetve. A vezeték Tordáról Felvinczen és Marosveresmarton át jut Marosujvárra, a hol az egyik gyár 150 ezer köbmétert, a község pedig fűtés, világítás és esetleg ipari célokra 2500 köbmétert fog felhasználni, míg a penzügyminiszterium 15000 köbmétert a marosujvári sóbánya üzemére tartotta fenn magának.

— **A kolera.** Bereg megyében újra vehemensen föllépett a kolera. A vármegye tizen-négy községében 32 koleras beteg van. Az előző betegedések közül több halállal végződött.

— **Technologia Nagenyeden.** A m. kir. technologiai Iparmúzeum által támogatott és városunkban megkezdett ipari tanfolyamokból közelebb a következők tartatnak meg. Üzleti fogalmazás és könyvvitel, ipari számtan és mértani tanfolyam kezdődik nov. 1-én és tart 3 hónapig. Hetenként 4 órai tanítás este 8-tól 9-ig. — Építőipari szakrajz tanfolyam nov. 1-től 4 hónapig, hetenként 9 órai tanítás este 8 órától 9 óráig.

— **Alsó-Fehér vármegye régészeti egyesületének** választmánya Török Bertalan elnöke alatt választmányi ülést tartott, melyen megállapították, hogy az egyesület közgyűlését november hónapban fogják megtartani.

— **Tűz.** E hó 20-án szombaton este 6 órakor, éppen a legnagyobb szélviharban, tűz-lárma verte fel az esti csendet. A riadalom szerencsére hamar elmúlt. A honvéd laktanya raktárhelyiségében előmlött és meggyult petroleumot a honvédség pokróczokkal gyorsan eloltotta. A tűzoltók már utközben visszatérhettek.

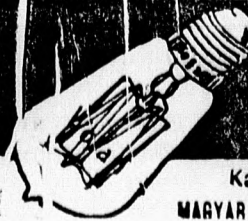
— **Szökevény fegyenczek.** Hétfőn az esti szürkületkor két fegyenc szökött meg a nagenyedi orsz. fegyintézetből. Az egyik Csihalovszki Szaniszló nemzetközi betörő, ki Orlovski Gergely és Nagy Gyula stb. álneveket is használja, a másik Szőcs József rablógyilkos. Az i parudvar egyik műhelyéből vasrács kifeszítése után a padláson keresztül jutottak ki a szabadba. Elfogatásuk végett a fegyintézet igazgatósága megkereste az összes rendőrhatalóságokat. Csihalovszkinak mindössze 1 éve volt még hátra, míg Szőcsnek 6 éve. Csihalovszki kolozsvárról háromszor szökött meg a városi és a törvényszéki fogházból.

— **Karamboltársaság** alakult az Emke kávéházban, ahol most karambol-estélyeket rendeznek. Az érdeklődőket szívesen látja a társaság. Tervebe van véve egy karambolverseny tartása október hóban. A győztest egy szép emléktárggyal fogja a társaság megajándékozni.

— **A gyulafehérvári gyilkosság.** Országszerte nagy szenzációt keltett a Gyulafehérváron ez év január hó 4-ére virradó éjjelen történt kegyetlen gyilkosság. Rosor Publius jómódu földbirtokost és nejét agyonverve találták meg reggel az ágyukban. Mindjárt a megölt házaspár fiát, Rosor Györgyöt gyanúsították a gyilkossággal és nem alaptalanul, mert a bevezetett nyomozás során kiderült, hogy a gyilkosságot csakugyan Rosor Györgyöt, a birtokos kitagadott fia követte el, Puskás György vámszedővel együtt. Rosor és Puskás eleinte tagadtak, de később a gyilkosság után Rosor Horváth József balázsfalvi csendőr előtt bevallotta tettét. Azóta ugy Rosor, mint Puskás a gyulafehérvári fogházban várják sorsuk eldőlését. Mindkettőt gyilkosság büntette miatt helyezte vad alá az ügyészség és a főtárgyalást október 6-ára tűzte ki. A főtárgyalás iránt már is oly nagy városszerte az érdeklődés, hogy már most kérnek jegyet a törvényszék elnökétől a tárgyaláson való megjelenésre.

Wotan

• A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Lámpa

Kapható villanyszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI. Teréz-körút 36. Gyár-utca 13.

— **Megölte az áram.** A Rudai Tizenket Apostol bányatársulat bárzai bányatelepen Hartl György műszaki főfelőr bement a transzformátor háznak primár oldalára, hol válla az elosztó sinnel jött érintkezésbe és ennélfogva egy 3200 voltos erejű villanyáramot kapott, mely nyomban megölte.

— **A Nagyenyedi Iparos Önképzőkör f. évi szeptember hó 7-én tartott szentelési ünnepélye alkalmával bevett zászlószegeket megváltották:**

Br. Harkányi János kereskedelemügyi miniszter 20 k, Zeykfalvi id. Zeyk Dániel 20 k, Gróf Busseul Henrik 20 k, Dr. Nagy Albert vezértörzsorvos 10 k, Csathó János 5 k, Gáspár János 20 k, Kadicsfalvi Török Bertalan 20 k, Folyovich Sándor 10.50 f, Dr. Dobozy Vilmos 10 k, Váró Ferencz 10 k, Fogarasi Albert 2 k, Jancsó Sándor 6 k, Rada György Elek 5 k, Major János 3 k, Uzoni Kovács József örököséi 20 k, Pap János 10 k, Dr. Müller Jenő 100 k, Dr. Mátyás Mihály 5 k, Dr. Lengyel György 10 k, Dr. Asztalos Kálmán 10 k, Dr. Szász Pál orszgy. képviselő 10 k, Dr. Reich Béla 5 k, Király Andor 5 k, Dr. Simon György 5 k, Dr. Erdős Jenő 5 k, Dr. Müller Zoltán 10 k, Dr. Fenichel Jenő 5 k, Szabó István főellenőr 15 k, Tóbis Jenő 10 k, Dr. Metes Péter 5 k, Názán József 10 k, Dr. László József 10 k, Z. Szócs István 5 k, Lingner Györgyné 10 k, Graef Jenő 5 k, Henzely József 5 k, Jakab Károly 10 k, Tőkés Imre 3 k, Richard Mihály 5 k, Szathmári Mózes 5 k, Id. Gerendi Gusztáv 5 k, Id. Szergely János 5 k, Mátyás Lajos 10 k, Glück Adolf 20 k, Szöllősy Ferencz 5 k, Dán József 5 k, Paulini Rudolf 5 k, Vermesi Árpád 10 k, Willersdorfer Antal 6 k, Fekete Mihály 5 k, Sándos János 5 k, Kun József 5 k, Kun Gyula 10 k, Telegdi Árpád 3 k, Ifj. Katona Lajos 5 k, Fodor Károly 5 k, Gábré Árpád 5 k, Králík Vilmos 10 k, Király Béla 10 k, Novotny Ferencz 10 k, Bakó Károly 10 k, Fesztinger Á. Dávid 10 k, Harmath Miklós 5 k, Lázár Róbert 10 k, Ravai Nagy Gyula 5 k, Szöllősy János 5 k, Sütt Antal 5 k, Földes Ede 10 k, Graef János 5 k, Lázár Károly 5 k, Furka Mihály 5 k, Polanek János 5 k, Király Albert 5 k, Máthé István 4 k, Lőrincz Károly 4 k, Lőrincz István 5 k, Szeidl József 10 k, Sipos Lajos 4 k, Szathmári József 20 k, Wohner Rudolf 5 k, Schvarcz Jenő 10 k, Tomai Pál 4 k, Vajna Miklós 5 k, Surányi Árpád 4 k, Ifj. Székely Mihály 5 k, Hajdu Albert 4 k, Gazdag Géza 4 k, László Pál 5 k, Fenichel Mór 4 k, Fenichel Lázár 5 k, Horváth Kálmán 5 k, Schuller Viktor 10 k, Rosenthal Herman 10 k, Cirner László 10 k, Ifj. Winkler János 5 k, Winkler Gyula 5 k, Erber Béla 5 k, Ifj. Aczél Lajos 4 k, Nagy Dániel 5 k, Szotyori Jenő 5 k, Szergely Lajos 5 k, Demeter Gyula 5 k, Técsy Ferencz 5 k, Beke János 5 k, Keresztes Nagy Imre 6 k, Schoppelt és Bauer cég 10 k, Incze István a kör diszelnöke 20 k, Kocsis Elek a kör gazdája 5 k, Teley István a kör könyvtárnoka 5 k, Telegdy Károly a kör pénztárnoka 10 k, Mészáros János kőri ellenőr 10 k, Tischler Rezső a kör jegyzője 10 k, Sziget Imre a kör jegyzője 5 k, Sulyok Ferencz a kör titkára 5 k, Novotny Rezső a zászló tervezője 10 k. Összesen 2304.50 fillér, amely összegért hálás köszönetét nyilváníja a kör választmányára.

— **A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.** A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. é. október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő nyári menetrenddel szemben az erdélyi részekben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest keleti p.-udvar—predeáli vonalon a Nagyváradról Kőbánya felső p.-udvarra minden hétfőn reggel 6 ó. 32 p.-kor érkező vonat forgalma kiterjesztetik Budapest keleti p.-udvarra, a hova reggel 6 ó. 40 p.-kor fog érkezni; a Budapestről Nagykátára d. u. 3 ó. 25 p.-kor induló és a Budapestre Nagykátáról este 8 ó. 10 p.-kor érkező vasár- és ünnepnaponként megszűnik; a Predeáról Budapest nyugati p.-udvarra reggel 7 ó. 35 p.-kor érkező gyorsvonat Apahida állomáson szeptember

16-tól kezdve feltételesen meg fog állni; a Budapest nyugati p.-udvarról este 9 ó. 35 p.-kor és az este 10 ó. 50 p.-kor induló gyorsvonatokról a megállás Kolozs—Kolozsokán szeptember 15-től kezdve megszűnik; a Kolozsról Budapest felé d. u. 1 ó. 13 p.-kor induló gyorsvonat Sztána állomáson október 1-től kezdve nem áll meg; Zichybarlangnál a vonatok a téli évad tartama alatt nem állanak meg. A Budapest nyug. p.-udvar Kolozsvar között közlekedő, Budapest nyug. p.-udvarról d. u. 2 ó. 25 p.-kor induló, valamint az oda d. u. 1 ó. 50 p.-kor érkező gyorsvonatpár III. oszt. utasokat nem fog szállítani, helyette a Budapest nyugati p.-udvar Székelykocsárd—Marosvásárhely között közlekedő, Budapest nyug. p.-udvarról este 10 ó. 50 p.-kor induló, valamint az oda reggel 6 ó. 50 p.-kor érkező gyorsvonatpár lesz III. oszt. utasok szállítására berendezve.

A székelykocsárd—marosújvári vonalon az éjjeli vonatpár megszűnik.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ.

Szabados László, az erdélyi II. színházkerület ujan választott színházgatója, mint jeleztük, e hó 20-án kezdte meg előadásait Nagyenyeden.

Közel negyven tagú társulata igen tehetséges fiatal erőkből áll. Hogy a marosvásárhelyi honvéd zenekar tagjai játszanak az előadásokon, éppen esemény. Az operettek zenekiserete jóval szebb kellemesebb és tökéletesebb az eddigi gyatra zenekarok játékánál. Ez igazgató a legkiválóbb és legújabb színiujdonságok szírehozatalát igéri.

Szombaton Herczeg Ferencz szép történelmi színművével: *Eva boszorkány*-nyal nyitották meg a színiidényt. Az igazgató rövid beköszöntő beszédben kérte a maga és társulata számára közönségünk támogatását és bizalmát. Ezt a legjobb tudásukkal és igyekezetükkel hálálják meg.

Vasárnap és kedden *Buksy*, a Király-színház ma is műsordarabja, hétfőn *A sarkantyú*, Gábor Andor és Liptai társadalmi színműve, szerdán *A czárnó*, Biró Lajos és Lengyel Menyhért színműve, mint kiváló újdonságok vonzottak nagy közönséget. Szerdán a nálunk is többször előadott *Varázskeringőt* újították fel. Ebben mutatkozott be Szabadosné Vég Gizi szubrett-primadonna Franczi szerepében. A közönség nagy tetszését nyerte meg eleven játékaival és szép hangjával.

A nőtárog közül *Vajda Piroska* drámai szende tünt ki az *Eva boszorkány*, a sarkantyú és *A czárnó*ban, Kitünő tehetség. Az operettekben Csók Vilma koloratura és Liszt Ferike primadonna sikeres fellépése volt igen biztató és rokonszenves. Szilágyi Erzsébet komika meg egyike a legjobb alakítóknak.

A férfitárog közül *Bárony Aladár* bonvivánt az, ki mindennapi fellépésével sokoldalú szereptudásáról tett bizonyosságot. Még Bekeffy Róbert, Varga Béla komikusok, Máthé László énekes bonvivánt és Bekéssy Antal apaszíniész játéka élvezetes.

Szabados igazgató a *Varázskeringő*ben és a *Nagyapa* kedvencében töltött be nagyobb szerepet. Jellemalkításai pompásak, minél többször részesítse benne a közönséget. Utolsóinak említjük a Kunhegyi társulatától ismerős *Fehér Imre* titkár, ki hősszínész szerepeit már akkor, mint fiatal kezdő jól játszotta. Most kiforrott tehetséggel alakítja nehéz szerepeit.

A diszletek hiányosak, azokat mielőbb pótolni szükséges. A ruhatár elég változatos és szép. A szerepek szövegét néhányan nem tudják; a sugás halkabb legyen.

A társulat Erzsébetvárosra kezdte meg először működését. Nagyenyed a második állomása. Innen Petrozsénybe mennek október 22-én. Csütörtökön egy szászrégeni küldöttség nézte végig az előadást, hogy tájékozódjon a társulatról. Józsa szinikerületi titkár is Enyeden tartózkodott a mult hét néhány napján, a társulat látogatása és működésének ellenőrzése végett.

Városunk közönségének pártolása a legkedvezőbb a társulatra. A bérletek száma szokatlanul sok. A társulaton a sor, hogy erre a pártolásra méltón rászolgáljon.

Vasárnap délutáni ifjúsági előadásul gondosabban — az újdonság máza nélkül kell szindarabot kiválasztani. „A czárnó” éppen alkalmatlan.

A jövő heti műsor kiváló szindarabjai: „A faun” mesejáték, „A farkas” színmű, „A cigányprimás” nagy operette.

Az alsófehérmegyei árvizkárosultakért.

Tövisen Dr. Tókos Géza névén a d a k o z t a k: Dr. Tókos Géza 10 k, Fried Lipót és Dávid 10 k, Fried Ignáczné 3 k, Olvashatlan név 3 k, Klein Albert 3 k, Fried Ármu 3 k, Salamon Ignác 3 k, Pudati Lajos 2 k, Salamon Simon 10 k, Drach Adolf 5 k, Páll Lajos 2 k, Lóvy testvérek 20 k, Tövisi Takarékpénztár részvénytársaság 50 k, T. L. Bitea 5 k, Popa testvérek 5 k, Haab Lajos 5 k, Krisán István 3 k, Broslaner József 2 k, Olvashatlan név 3 k, Dr. Szava Aurél 1 k, Krengel Sándor 10 k, Löwe Miksa 10 k, Dr. Sárdi Elemér 5 k, Salamou Henrik 10 k, Krisán Parthen 2 k, Zöld Géza 1 k, Freumann K. 1 k, Inczefy Albert 3 k, Bugan András 2 k, Risa József 2 k, Polgár János 2 k, Krafft Sándor 2 k, Berkó Salamon 2 k, Róth József 3 k. Összesen 203 korona.

Alvinczen Pongrácz Géza névén a d a k o z t a k: Br. Tornay Schosberger Jenőné 50 k, Marosváradjai Glüch Margit 10 k, Nagy Sándor 3 k, Bydeskutyné 2 k, Molnárné 2 k, Pászthóy Ödöné 2 k, Vajna György 2 k, Mánui András 2 k, Biró János 1 k, Telegdy Ferencz 2 k, Danesa Szilárd 2 k, Kerebán Gusztáv 2 k, Dingocs György 2 k, Andreei Mihály 2 k, Benedek Károly 2 k, Eibenné 1 k, Réczey Ödön 2 k, Ajtay Jenő 2 k, Szopos András 2 k, Glüch A. 20 k, Reithoffer Jenőné 1 k, Szógyény Béla 4 k, Margineán János 2 k, özv. Deák Györgyne 2 k, Bonfer 60 f, Dr. Floznik Gy. 2 k, Hietsch György 2 k, Lupea Emilné 2 k, Vulen Gyuláue sz. Surca Mária Valéria 20 k, Bisztricsányi Ernőné 2 k, Pongrácz Géza név 5 k. Összesen 155 korona 60 fillér.

Elismert legjobb gyártmányok

Lingner György
nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók:

a gyári raktárban Szentkirály-utca 106. sz.
Ifj. Mészáros János és Társánál Főtér
és a *Fogyasztást szövetkezetben*

Értesítés.

Értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy két és fél éve fennálló **fogműtermet**, ugyanabban a házban, (Kossuth Lajos utca 7. sz. Szeidl-ház) az emeleti lakásba helyeztem át.

A t. közönség rendelkezésére állok egész nap, a nyári hónapok alatt is.

Ezuttal azt is szíves tudomására hozom a t. közönségnek, hogy a nagym. belügyminiszter ur által elrendelt szakvizsgának sikerrel eleget tettem. Műtermemben ezután is minden e szakmába tartozó modern, jó munkát készítek a legutányosabb árban.

Vogel Samu, fogtechnikus.

227 6—

Nagyenyed.

Az Est

a legjobb magyar napilap.

Hírei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről hűten beszámol.

A bel- és külföldi napleseményeit a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli.

Az Est

megjelenik a fővárosban déli 1 órakor és a reggeli első gyorsvonattal érkezik városunkba. :-

Ára 6 fillér.

1011—1913. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbírósa 1913. évi V. 237/1. számú végzése következtében dr. Urbányi Henrik ügyvéd által képviselt Jaritz A. budapesti cégnek 544 K. 38 fill. jár. erejéig 1913. évi május hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 40 kötés sinvas nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósa 1913. évi V. 237/2. számú végzése folytán 544 K. 38 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi február hó 5. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 92 kor. 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Balázsfalvan 1913. évi október hó 1-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t. cz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván, 1913. évi szeptember hó 13-ik napján

323 1—1

Szigethy,
kir. bir. végrehajtó.

802—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 1912. évi V. 12861. számú végzése következtében dr. Tompa Emil ügyvéd által képviselt Közhasznú takarékpénztárnak 1141 K. jár. erejéig 1912. évi július hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le foglalt és 3900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza és cséplőgép nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósa 1912-ik évi V. 323 4. számú végzése folytán 1141 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi május hó 18. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 198 kor. 55 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Székasveresegyházán leendő eszközlésére 1913. évi okt. hó 9-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t. cz. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1913. évi szeptember hó 19. napján.

332 1—1

Szigethy,
kir. bir. végrehajtó.

86—1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1913. évi 8094. számú végzése következtében dr. Demény Henrich gyulafehérvári ügyvéd által képviselt Kereskedelmi Bank r. t. gyulafehérvári pénztárat javára 860 kor. s jár. erejéig 1913. évi július hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 350 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: a végre-

végrehajtási jz.-kvbén 1—14 t. a. lefoglalt és felülfoglalt ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósa 1913-ik évi V. 637. számú végzése folytán 700 kor. tőkekövetelés, ennek 1913. évi május hó 15. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltódíj és eddig összesen 143 kor. 45 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Háporton községben végrehajtást szenvedő lakóházánál leendő megtartására 1913. évi szeptember hó 29-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Marosujvár, 1913. évi szeptember hó 10. napján.

318 1—1

Dergán János,
kir. bir. végrehajtó.

Hajdu Albert
kályhakészítő raktára
NAGYENYED.
Lakás: Felszeg-u. 7. Raktár: Főter. 23.

Szíves tudomására hozom a helyi és vidéki közönségnek, hogy raktáramat igen szép **cserep-kályhák**kal szereltem föl s ajánlom szíves megtekintésre.

Elvállalok mindennemű kályhás munkákat, u. m. tűzhelyeket, kályha-át- rakásokat, tisztítást és fayence falburkolásokat a lehető legutányosabb árban, jól és pontosan.

A mélyen tisztelt vevőközönség szíves partfogását kérve, vagyok

tisztelettel
Hajdu Albert.
236 7—

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszközözlendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítások megtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

MŰTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

4671—1913 tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t. végrehajtónak Csiki József és neje szül. Finta Józsefa végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 2000 K tőke, ennek 1910. évi február hó 8. napjától járó 8% kamata, eddig összesen megállapított 144 K per- és végrehajtási költség, valamint ezen árverési kérésért ezuttal megállapított 38 K 30 fill, és a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-oz 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíróskör kerületében levő a Csiki Józsefnek a nagyenyedi 576 sz. tjkvben A + 2, 3. rdz. alatt foglalt ingatlanaira C. 4 és 5 alatt öz. Csiki Józsefné szül. Finta Józsefa javára bekebelezett élt. hosszú ideig használati jog fenntartásával és pedig A + 2. rdz. 1251., 1252. hrsz. ingatlan 641 K, A + 3. 2740 hrsz. ingatlan 56 K, összesen 697 koronában megállapított kikiáltási árban elrendel-
tetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok 1913. évi okt. 10-ik napjának délelőtti 10 órakor aluirt tkvi. hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók az 1908. évi XLI. tez. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. tez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kikiáltást kezébe letenni vagy annak az 1881. LX. tez. 170. §-a értelmében a bíróságnál bírói letétbe történő előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. tez. 25. §-a értelmében fog folytatattani.

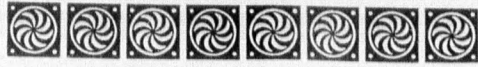
A kir. járásbíróskör mint telekkönyvi hatóság.
Nagyenyed, 1912. évi június hó 18-án.

Muntean s. k., tv. jegyző.

A kiadmány hitelül:

Kaba, telekkönyvvezető.

321 1-1

Szilva aszalás.

A Nagyenyedi Gyümölcsészeti Egyesület aszalóján tagoknak 3 fillérért, nem tagoknak 4 fillérért lehet aszalni szilvát diós szilvát, barackot, mag nélkül. Almát nem. — Bejelentés a vinczellér képezdénél és Weinrich Frigyes és Demeter Sándor urnál. Csak válogatott, ép szilva fogadtatik el. Rothadt nem.

319 2-3

Jól érett
saját termésű
kitünő minőségű

csemegeszőlő

kapható napi árak szerint Nagyenyed Szentkirály-uteza 106. szám alatt

LINGNER GYÖRGY-nél. Telefon szám 15.

5 kilós postacsomag 3.60 kor. bérmentve az ország bármely részébe küldetik.

Forduljon minden érdeklődő
ki sulyt fektet elsőrendű fajtliszta anyagra

NAGYENYED = re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszeserjék, tülevelűek, kerítésnövények,
bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru
európai és amerikai alma és gyökörös vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzügyintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapirokat. Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtti 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál ezégnél Szentkirály-
uteza 128. szám és Márer és Weiszberger ezégnél.

Olcsó tüzelőanyag.

Tölgyfa-hulladék és forgács egy rakás a fatelepen K 6, — házhoz szállítva K 7. —

260 7—

Klemm Pál.

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki úri közönségnek felhívni, hogy a nyári idényre a legújabb és legfinomabb bel és külföldi szövetek raktáron vannak.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék tavaszi és nyári angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. úri közönség nagybecsű partfogását kérve,

vagyok alázatos szolgálója

GERŐ L., úri szabó.

72 25—30 Nagyenyed, Főter.

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü czukorkánál

Milió ember szereti a világhírű RÉTHY-czukorkát, mert rendkívül kellemes ízű, a gyomrot, étvágyat nem rontja. Meghűlés, hurut, köhögés ellen biztosan és gyorsan használ. Vásárlásnál vigyázzunk és határozottan RÉTHY-felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a „RÉTHY”-név.

1 doboz ára 60 fillér, kapható mindenütt. Postán küld 5 dobozt franko 3 koronaért:

RÉTHY BELA gyógyszerész Békéscsaba

Oh jaj! **KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG** Éljen!

és elnyalkasodás ellen elismert gyors és biztos hatásúak

Egger mell-pasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadozoz 50 fill.

Megfojt ez az átkozott köhögés! Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Egger-mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Gyár- és fészétközdési hely: **EGGER A. FIA, cs. és k. udv. szállító BÉCS.**

Kapható: Nagyenyeden: U. Kovács József és Schuller Viktor. Gyulafehérvárt: Fröhlich Oszkár, Vlád Virgil, Vértes Miklós gyógyszerész uraknál.

Egy jó házból való **F I U**
Földes Ede könyvkereskedésében felvétetik.

Egy szép nagy
butorozott szoba
egy vagy két ur részére fűtés és villanyvilágítással együtt azonnal bérbeadó a Kovács Gyula-utcában Bresztowszky Károlynál.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

KAUCSUK KOMPOZITÍÓVAL BEVONT SZAGTALAN FEDÉLMEZ

kaucsuk kompozitívóval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedélmelez. **A jelenkor legjobb tetőfedélmeze.**

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Nagyenyeden kapható:
Schoppelt és Bauer vaskereskedőknél

Biró Lajos, Bródi Sándor, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor
az írók és ujságírók színe-java írják

a legjobban szerkesztett, teljesen független legelterjedtebb és legnagyobb magyar **napi lapot**

Az Ujság-ot

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek”, „Automobil” és „Sport” melléklet.

Felelős szerkesztő: **Gajári Ödön.**
Szerkesztő-társ: **Dr. Ágai Béla.**

Előfizetési árak:

Egy évre	K 28.—	AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal.
Félévre	„ 14.—	Vasár- és ünnepnapokon 80—100—200—280 oldal.
Negyed évre	„ 7.—	Megrendelő-czím:
Egy hónapra	„ 2.40	AZ UJSÁG kiadóhivatala Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 54. szám.

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon egyformán **10 fillér.**